

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **D. T.**

skazanego za czyny z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2024 r.

zażalenia obrońcy skazanego na zarządzenie Przewodniczącego XI Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 12 października 2023 r. o odmowie przyjęcia kasacji od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2023 r., sygn. akt XI Kzw 587/23, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie z dnia 14 lutego 2014 r., sygn. akt XIV K 510/12, D. T. został skazany za przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in. Wyrokiem tym orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 12 lat pozbawienia wolności, jak też na podstawie art. 95a § 1 k.k. środek zabezpieczający w postaci umieszczenia oskarżonego, po odbyciu kary pozbawienia wolności, w zakładzie zamkniętym w celu odbycia psychoterapii.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 12 stycznia 2015 r., sygn. akt X Ka 736/14, wyrok Sądu pierwszej instancji utrzymał w mocy, natomiast Sąd Najwyższy

postanowieniem z dnia 2 marca 2016 r., sygn. akt II KK 298/15, kasację wniesioną przez obrońcę D. T. , mającego już status skazanego, oddalił jako oczywiście bezzasadną.

W toku postępowania wykonawczego Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie postanowieniem z dnia 11 maja 2023 r., sygn. akt XII Ko 586/23, XIV K 510/12, z urzędu m.in. na podstawie art. 93a § 1 pkt 2 k.k., zastosował wobec skazanego D. T. środek zabezpieczający w postaci ambulatoryjnej terapii zaburzeń preferencji seksualnych w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 14 lutego 2014 r., sygn. akt XIV K 510/12, oraz jako miejsce stosowania tego środka zabezpieczającego określił Samodzielny Wojewódzki Zespół PZPOP Poradnię Seksuologii [...] w W., zobowiązując skazanego do stawiennictwa w wymienionej placówce zdrowia psychicznego we wskazanych przez seksuologa terminach.

Na to postanowienie obrońca skazanego wniósł zażalenie, po którego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 30 czerwca 2023 r., sygn. akt XI Kzw 587/23, zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Obrońca skazanego D. T. wniósł kasację od prawomocnego postanowienia Sądu odwoławczego, jednak Przewodniczący XI Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego w Warszawie odmówił jej przyjęcia zarządzeniem z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt XI Kzw 587/23. Jako podstawę prawną tej decyzji wskazał art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., a w uzasadnieniu stwierdził, że kasacja nie przysługuje od orzeczeń wydanych w postępowaniu wykonawczym, nadto orzeczenia sądów obu instancji nie zawierają decyzji o umorzeniu postępowania, tymczasem art. 519 k.p.k., precyzujący jakie orzeczenia mogą być zaskarżone kasacją, stanowi, że kasacja przysługuje m.in. od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a k.k.

Zarządzenie to zostało zaskarżone zażaleniem przez obrońcę skazanego, który twierdząc, że zaskarża „postanowienie z dnia 12 października 2023 roku Sądu Okręgowego w Warszawie”, zarzucił „obrazę przepisów postępowania, a to art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., wyrażającą się w przyjęciu nieuprawnionego

zapatrywania prawnego, że w realiach niniejszego stanu faktycznego niedopuszczalna jest kasacja od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2023 roku, w sprawie o sygn. akt XI Kzw 587/23, którym utrzymano w mocy postawienie z dnia 11 maja 2023 roku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie XII Wydział Wykonywania Orzeczeń, wydane w sprawie o sygn. akt XII Ko 586/23 (XIV K 510/12) w sytuacji, gdy wskazane rozstrzygnięcie mieści się w katalogu orzeczeń względem których dopuszczalne jest wniesienie kasacji, a który został określony przez ustawodawcę w art. 519 k.p.k.” - i wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia (w tym miejscu poprawnie nazwano przedmiotową decyzję) oraz przekazanie sprawy w przedmiocie przyjęcia zażalenia (powinno być: kasacji) do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem nie ma racji skarżący, gdy twierdzi, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane z obrazą art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. Przepisy te dawały podstawę prawną do odmowy przyjęcia kasacji jako niedopuszczalnej z mocy ustawy.

Przepis art. 519 k.p.k. zawiera zamknięty katalog orzeczeń, od których może być wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci kasacji, mianowicie wskazuje, że orzeczeniami tymi są prawomocny wyrok sądu odwoławczego kończący postępowanie oraz prawomocne postanowienie sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a k.k. (przyjmuje się, że chodzi także o prawomocne postanowienie sądu odwoławczego utrzymujące w mocy zawierające taką decyzję postanowienie sądu pierwszej instancji - zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2017 r., III KK 384/17, OSNKW 2018, nr. 1, poz. 6). Doprecyzowując ten warunek należy stwierdzić, że strona może wnieść kasację tylko od postanowienia sądu odwoławczego, w którym rozstrzygnięto o uwzględnieniu wniosku prokuratora o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego [zob. D. Świecki w: D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, teza 10 do art. 519], co w przypadku D.P. nie miało miejsca. Szerszą możliwość skorzystania ze wspomnianego nadzwyczajnego środka zaskarżenia ustawodawca dał podmiotom wymienionym w art. 521 § 1 i 2

k.p.k., przewidując, że mogą one wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu, tj. także sądu pierwszej instancji, kończącego postępowanie (w przypadku Rzecznika Praw Dziecka, gdy przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka). Nie przyjmuje tego do wiadomości autor zażalenia, który utrzymuje, że brak jest podstaw do „takiej wąskiej interpretacji normy procesowej z art. 519 k.p.k.”, jaką przyjął sędzia wydający zarządzenie. Ustawodawca, widząc dolegliwy charakter środków zabezpieczających, zdecydował się na przyznanie prawa do kontroli takiego orzeczenia w ramach nadzwyczajnego środka zaskarżenia i „brak jest podstaw do różnicowania sytuacji skazanych, wobec których wydano postanowienie o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego ze skazanymi, wobec których zastosowano środek zabezpieczający już po wykonaniu kary pozbawienia wolności”. Nadto realia procesowe sprawy były takie, że „niniejsze postępowanie było postępowaniem, gdzie na nowo badano podstawy do zastosowania ewentualnego środka zabezpieczającego z aktualnego ich ustawowego katalogu”. Wobec tego, zdaniem skarżącego, „użyte przez ustawodawcę sformułowanie w art. 519 k.p.k. nie wyklucza możliwości wniesienia kasacji w przypadku każdego rozstrzygnięcia sądu, co do zastosowania wobec skazanego środka zabezpieczającego”.

Przytoczona argumentacja nie może być uznana za przekonującą. Pomijając, że w jej ramach błędnie jako skazanych określono osoby, wobec których wydano postanowienie o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego, zatem i nie dostrzeżono odmienności ich sytuacji od sytuacji osób faktycznie skazanych (i to na karę pozbawienia wolności), należy zauważyć, że obrońca nie zanegował powszechnie przyjmowanego (zob. np. D. Świecki, op. cit., teza 7 do art. 519), przytoczonego w zaskarżonym zarządzeniu poglądu, iż kasacja nie przysługuje od orzeczeń wydanych w postępowaniu wykonawczym. Chodzi tu o kasację pochodzącą od strony, bowiem postanowienia wydawane w fazie postępowania wykonawczego mogą podlegać kontroli kasacyjnej w trybie przewidzianym w art. 521 k.p.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 marca 2009 r., III KZ 15/09, OSNKW 2009, z. 8, poz. 65; z dnia 7 lutego 2013 r., II KK 144/12, OSNKW 2013, z. 6, poz. 47). Ważniejsze jest wszakże, iż nie sposób akceptować interpretacji prowadzącej do zastępowania ustawodawcy,

wyrażającego się w uzupełnianiu art. 519 k.p.k. o treści przez niego nieprzewidziane, inaczej mówiąc, w poszerzaniu ściśle określonego katalogu orzeczeń, od których może być wniesiona kasacja (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2017 r., V KZ 44/17, także postanowienia tego Sądu: z dnia 26 stycznia 2021 r., II KZ 46/20; z dnia 30 marca 2022 r., V KK 112/22; z dnia 27 lipca 2023 r., II KZ 35/23).

Mając na uwadze powyższe, zatem i podzielając pogląd wyrażony w zaskarżonym zarządzeniu o niedopuszczalności przedmiotowej kasacji, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ał]